

МАТЕРІАЛ
для використання у формуванні змісту тематичних заходів та
інформаційних кампаній у зв'язку із Днем Української Державності
у 2026 році

День Української Державності відзначається 15 липня. Свято символізує тяглість і спадкоємність понад тисячолітньої історії України. Його головний зміст – вшанування всіх етапів нашого державотворення, утвердження цивілізаційного європейського вибору та єдності нації в умовах боротьби за незалежність проти споконвічного ворога.

День Української Державності – це нагадування, що нашій державі насправді не 35 років. Наша державність має понад тисячолітню історію. Від Русі та козацтва до Української Народної Республіки і сучасної України – ми єдина зв'язка поколінь, які творили цю землю.

Сьогодні ми не просто згадуємо історію, ми захищаємо її майбутнє.

Понад тисячоліття державотворення.

Українська державність не розпочалася у 1991 році. Її витoki сягають середньовічної Русі, яка була потужним європейським політичним та культурним центром. Відлік ведеться від перших форм державності, що були визнані на міжнародному рівні ще у X столітті.

Українська традиція державотворення має тисячолітню історію і бере свій початок від утворення Давньоруської держави у IX столітті. Саме у Княжу добу сформувалася давньоукраїнська мова, зародилася перша самоназва нашого народу – «руси», «русичі», «русини», нашою абеткою стала кирилиця. Із тих часів походить наш національний герб – тризуб, назва грошової одиниці – гривня, з 1187 року нам відомо використання слова «Україна». Не росія, а Україна є повноправним спадкоємцем державної і культурної традиції Русі.

Герб (Тризуб), Прапор та Гімн України – це не новостворені символи, а історичні святині нашого народу, що гартувалися століттями боротьби за свободу.

Цивілізаційний вибір та європейська інтеграція.

Сьогодні також День Хрещення Київської Русі-України. Сьогодні ми вшановуємо пам'ять князя Володимира Великого. Саме охрещення ним Русі у 988 році остаточно інтегрувало нашу державу у європейський культурно-політичний простір.

Хрещення Русі київським князем Володимиром Великим стало найбільш епохальною подією у вітчизняній історії. Прийняття християнства знаменувало прийняття народом і державою не тільки найвищих етичних і

моральних норм, а й обумовило докорінну зміну світогляду, розквіт освіти та культури, формування єдності народу, розробку першого кодексу законів, карбування власної монети. Окрасою і візитівкою столиці досі залишаються побудовані тоді шедеври архітектури світового рівня – Софіївський собор, Києво-Печерська лавра, визначні пам'ятки в інших містах України.

Отже, наш європейський курс – це не тренд останніх років чи десятиліть. Це вибір, зроблений ще у 988 році Володимиром Великим. Хрещення Русі інтегрувало нас у європейський культурний та політичний простір понад десять століть тому. Ми повертаємося в європейську родину, де завжди був наш дім.

Сьогоднішній рух України до повноправного членства в Європейському Союзі та НАТО – це логічне повернення до наших історичних і геополітичних витоків.

Зв'язок епох.

Українська державність – це безперервний ланцюг подій.

Сучасна Україна є спадкоємицею державних традицій багатьох епох: Русі, Галицько-Волинського князівства, Української козацької держави (Війська Запорозького), Української Народної Республіки, Західноукраїнської Народної Республіки, Української Держави, Карпатської України.

З часу прийняття християнства Русь перестала сприйматися іншими християнськими державами як варварський простір та увійшла до сім'ї цивілізованих країн та спільної європейської цивілізації. Більше того, за часів Володимира Великого та Ярослава Мудрого Русь стала однією з наймогутніших держав Європи з високим для того часу рівнем життя, освіти та культури.

Давньоруська державна традиція знайшла своє продовження у Галицько-Волинському князівстві, у певних формах зберігалася у Великому князівстві Литовському, яке часто називали Литовська Русь.

Надалі ідею відродження власної державності підхопило українське козацтво. Під час Визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького вдалось створити Українську козацьку державу з власними кордонами, органами влади, адміністративно-державним устроєм, військом та зовнішньою політикою. Хоча ця держава була розділена згодом між московією та Річчю Посполитою, але значні елементи державності українці змогли зберегти у вигляді козацьких автономій з другої половини XVII до другої половини XVIII століття.

На початку XIX століть здавалося, що руйнування Запорозької Січі та знищення українського козацтва як стану, закріпачення селянства та суцільна русифікація призведуть до цілковитого зникнення українського етносу. Але знову, як той чарівний птах Фенікс, український народ воскресав із попелу. А разом із ним воскресала й ідея власної державності. Українське національне відродження XIX століття підготувало ґрунт для відродження Української держави у 1917–1921 роках.

Коли ж Перші визвольні змагання завершилися невдачею, нація знову не склала рук. Розпочалися Другі визвольні змагання 1938–1950 років. Напередодні і в часи Другої світової війни Український народ неодноразово намагався відродити свій суверенітет.

У цей період боротьби за свою суб'єктність українці зазнали величезних втрат, але в плани наддержав не входило існування незалежної Української держави.

Проте боротьба і жертви не були даремними. На подвигах попередників виросли нові покоління борців за волю. Зрештою 1 грудня 1991 року на Всеукраїнському референдумі 90 відсотків голосів було віддано за підтримку Акта проголошення незалежності України, ухваленого Верховною Радою України 24 серпня 1991 року, який став точкою відліку сучасної державності.

Зрозуміло, що мирний і поступальний розвиток молодій державі не сподобався російським імперцям. Коли всі політико-економічні спроби знищити новітню українську державність зазнали краху, рашисти з 2014 року вдалися до збройної агресії. Путінський режим заперечує не тільки існування України як суверенної держави, а й існування українців як окремого етносу. 24 лютого 2022 року розпочалися визвольні змагання за саме існування української нації.

Боротьба за суверенітет, вдячність захисникам та спільна відповідальність.

Українська державність нині відстоюється на фронті та в тилу.

В умовах повномасштабної війни День Державності України – це день національної мобілізації, стійкості та єдності навколо захисту суверенітету. Головними гарантами збереження української державності є Сили оборони України, які стримують російського агресора. Сьогоднішнє свято є днем вшанування мужності сучасних Захисників і Захисниць, а також світлої пам'яті всіх поколінь борців за волю України, які віддали життя за її незалежність.

Історія українського державотворення нероздільно пов'язана із розвитком українського війська та національними військовими традиціями. Захисники нашої державності є нащадками воїнів-русичів, козаків, січових стрільців, вояків УПА.

Сучасні Збройні Сили України та інші силові структури захищають суверенітет, незалежність та державність України і доводять, що українці – народ-родина, народ-військо, армія сміливих і незламних.

Державність – це не лише інституції, це кожен громадянин, який своєю працею, службою, волонтерством та громадянською позицією рятує та зміцнює країну.

Збереження суверенної, соборної та демократичної України є найвищим національним пріоритетом і обов'язком кожного українця перед майбутніми поколіннями. Державність – це усі ми. Кожен громадянин є частиною держави, а її збереження сьогодні є головним національним завданням.

Сучасний вимір свята.

Перенесення дати свята (у зв'язку з переходом Православної церкви України та УГКЦ на новоюліанський календар) є важливим елементом деколонізації національної пам'яті та остаточного розриву з російськими імперськими історичними міфами. *(У 2023 році День Державності України відзначався 28 липня, але вже з 2024 року – 15 липня).*

Досвід минулих століть показав, що власна держава – це єдиний спосіб забезпечення фізичного існування і запорука стабільного розвитку та єдності нації. Очевидно, що впродовж усього свого історичного шляху український народ завжди виявляв бажання і чин здобути власну Українську Самостійну Соборну Державу.

Сьогодні, в умовах повномасштабної війни, День Державності України набуває особливого значення. Маємо чітко усвідомлювати: ворог воює не просто за території, а проти нашої ідентичності, йому потрібне повне знищення України як держави.

Проте державність, яка витримала понад десять століть випробувань, неможливо знищити. Вона живе в кожному українцеві, який тримає зброю, волонтерить чи просто чесно працює на своєму місці

У нашій Конституції не просто так сказано: «Верховна Рада України від імені Українського народу... виражаючи суверенну волю народу, спираючись на багатовікову історію українського державотворення і на основі здійсненого українською нацією, усім Українським народом права на самовизначення... усвідомлюючи відповідальність перед Богом, власною совістю, попередніми, нинішнім та прийдешніми поколіннями... приймає цю Конституцію – Основний Закон України».

Отже, сучасна Україна живе не з дозволу супердержав чи міждержавних альянсів, а з поєднання ласки Божої з волею української нації.
